2010 жылғы 1 наурыздағы жинақтаушы зейнетақы жүйесінің ағымдағы жағдайы

2010 жылғы 1 наурызда 14 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. 2010 жылғы ақпан айында заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

14 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 10 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 11 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк ЦентрКредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ және «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 1 913,5 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен 7 759 548 болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы ақпан айында 19 134-ке ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты сондай-ақ 25,8 млрд. теңгеге (1,4%) ұлғайды.

2010 жылғы 1 наурызда міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны 4 қорда жинақталды: «Қазақстан Халық Банкі» – 24,9%, «МЖЗҚ» – 22,4%, «Ұлар Үміт» – 13,1% және «БТА Қазақстан» – 11,1% немесе олардың үлесіне барлық қорлар салымшыларының жалпы санының 71,5%-ы келеді.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 наурызда жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,1 млрд. теңгемен 40 652 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы ақпан айында 758-ге (1,8%) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 88,8 млн. теңгемен 4 058 болды. Ерікті кәсіби зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы ақпан айында 2 бірлікке азайды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 2010 жылғы ақпан айында 25,9 млрд. теңгеге (1,4%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 наурызда 1 918,9 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсуі ағымдағы жылдың ақпан айында 26,2 млрд. теңгеге (1,7%), 2010 жылғы наурыз айында 1 538,7 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 500,5 млрд. теңге болды.

2009 жылғы 1 наурыз айымен салыстырғанда «таза» инвестициялық кірістің өсімі 148,7 млрд. теңге (42,3%), оның ішінде 2010 жылғы ақпандағы өсім 4,6 млрд. теңге (0,9%) болды.

Салымшылардың (алушылардың) 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап 2010 жылғы 1 наурызға дейінгі жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай

көрсеткіштермен сипатталды:

млрд. теңге

Күні	1.01.09	1.01.10	1.03.10	1.01.10 салыстырғандағы өсім	1.01.10 салыстырғандағы өсім (%-бен)
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 420,5	1 860,5	1 918,9	58,4	3,1
Зейнетақы жарналары	1 184,7	1 488,8	1 538,7	49,9	3,4
«Таза» инвестициялық кіріс	307,0	481,7	500,5	18,8	3,9
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	21,6	25,9	26,1	-	0,2 %-ных пункта

2010 жылғы 1 наурызда ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 4 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 584,1 млрд. теңге (30,4%), «МЖЗҚ» – 302,7 млрд. теңге (15,8%), «ҰларҮміт» – 257,4 млрд. теңге (13,4%) және «БТА Қазақстан» – 200,4 млрд. теңге (10,4%) немесе жиынтығында осы 4 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 70,0%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

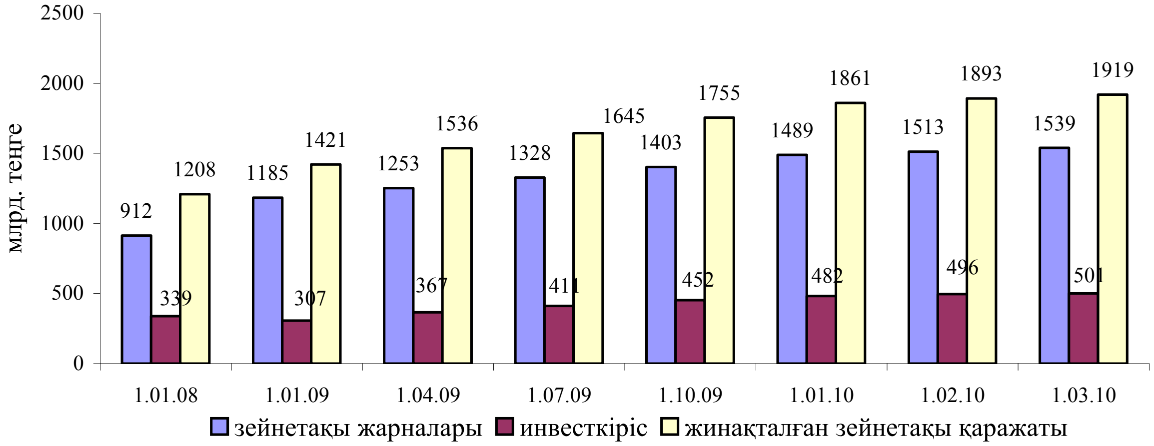

Міндетті зейнетақы жарналарын уақтылы ұстап қалмау мен аудармау және жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аударым жасауды уақтылы жүзеге асырмау үшін өсімпұл сомасы 2010 жылғы 1 наурызда 11,4 млрд. теңге болды. Ақпан айында өсім 0,1 млрд. теңге (0,9%) болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 142,6 млрд. теңге болды немесе ақпан айында 4,9 млрд. теңгеге (3,6%) өсті.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты Агенттіктің сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару ақпан айында 37,9 млрд. теңгеге (5,2%) ұлғайып, 771,3

млрд. теңгені құрады.

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі ақпан айында 24,4 млрд. теңгеге немесе 1,3%-ға өсіп, 1 919,6 млрд. теңге болды.

2009 жылғы 1 наурыздан бастап 2010 жылғы 1 наурызға дейінгі кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 35,3 млрд. теңге болды

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

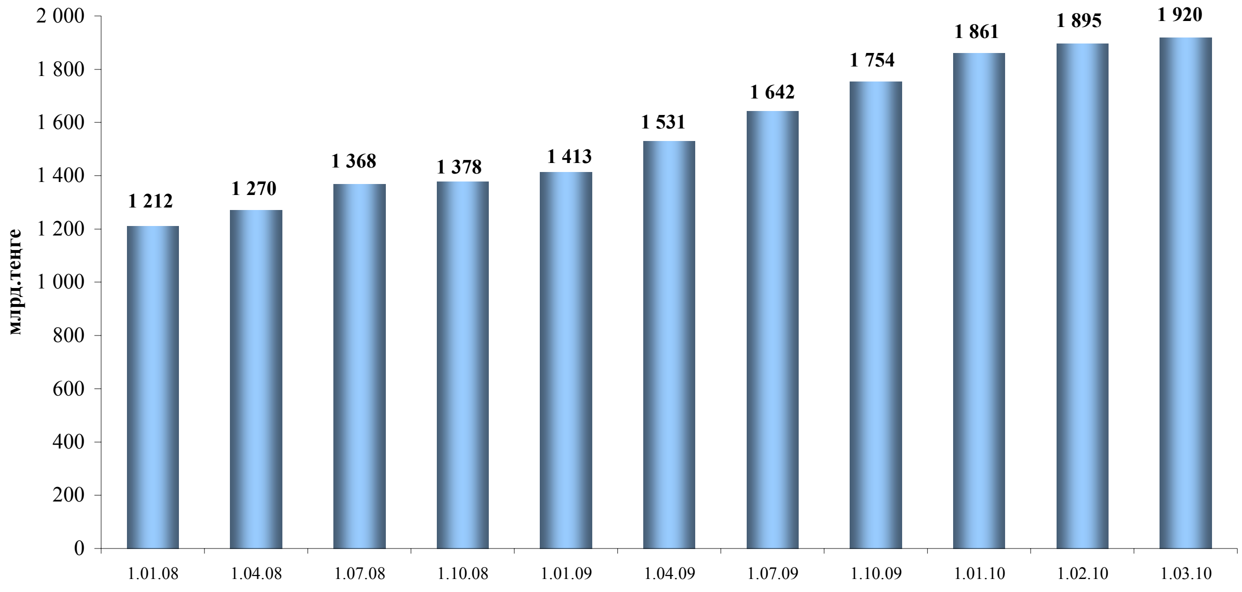

Зейнетақы активтерінің жиынтықты көлемін бөлу

ЗАИБЖАҰ / ЖЗҚ	зейнетақы активтері	
	млн. теңге млн. тенге	в %
«Қазақстан Халық Банкі жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ еншілес ұйымы	**584 835**	**30,47**
"ГНПФ" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**303 569**	**15,81**
"Жетісу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	**256 411**	**13,36**
"ҰларҮміт" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	256 411	13,36
«БТА Банкі» АҚ еншілес ұйымы «БТА Қазақстан жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	**199 595**	**10,40**
"GRANTUM Asset Management" ЗАИБЖАҰ" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ ЕҰ)	**114 316**	**5,96**
"ГРАНТУМ жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ еншілес ұйымы)	114 316	5,96
«Капитал» ЖЗҚ» АҚ - «Банк ЦентрКредит» АҚ еншілес ұйымы	**86 380**	**4,50**
"Еуразиялық жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**63 106**	**3,29**
"МұнайГаз - Дем" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**63 198**	**3,29**
"Нұр-Траст" ЗАИБЖАҰ" АҚ, "Нұрбанк" АҚ ЕҰ	**58 542**	**3,05**
"Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы "Атамекен" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	58 542	3,05
"Отан" ашық жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («АТФ Банк» АҚ еншілес ұйымы)	**56 229**	**2,93**
«РЕСПУБЛИКА жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	**46 152**	**2,40**
"АМАНАТ ҚАЗАҚСТАН жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**41 995**	**2,19**
"Қазақмыс жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**24 323**	**1,27**

"Өрлеу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	**20 948**	**1,09**
"Қорғау" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	20 948	1,09
Барлық ЖЗҚ бойынша жиынтығы	**1 919 600**	**100**

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі ағымдағы жылдың ақпан айында 28,3 млрд. теңгеге немесе 1,5%-ға өсіп, 2010 жылғы 1 наурызда 1 882,0 млрд. теңгені құрады.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарының жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 43,6%-ын (821,4 млрд. теңге) құрайды және 1 ақпандағы жағдай бойынша осыған ұқсас көрсеткішке қатысты 6,4%-ға немесе 49,4 млрд. теңгеге өсті. 1 наурыздағы жағдай бойынша мемлекеттік емес бағалы қағаздардың үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 36,5%-ын (686,7 млрд. теңге) құрады.

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	1.01.2009ж.		1.01.2010ж.	
	млн. теңге млн. тенге	%	млн. теңге млн. тенге	%
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	**772 023**	**41,65**	**821 446**	**43,65**
ҚР еурооблигациялары	0	0	0	0
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	671 057	36,20	685 960	36,45
Ұлттық Банктің ноттары	100 966	5,45	135 486	7,20
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	**204 474**	**11,03**	**205 390**	**10,92**
акциялар	49 648	2,68	50 022	2,66
облигациялар	154 826	8,35	155 368	8,26
Шетел инвестициялық қорларының пайлары	**0**	**0**	**0**	**0**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	**74 961**	**4,05**	**36 720**	**1,95**
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	**22 113**	**1,19**	**5 314**	**0,28**
Тазартылған алтын	**8 167**	**0,44**	**14 638**	**0,78**
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	**682 357**	**36,81**	**686 748**	**36,49**
акциялар	199 751	10,78	194 700	10,35
облигациялар, оның ішінде:	482 606	26,03	492 048	26,14
шетел валютасында номинирленген	14 506	0,78	14 112	0,75
теңгеге номинирленген	468 100	25,25	477 936	25,39
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	**89 750**	**4,84**	**111 851**	**5,94**
Туынды бағалы қағаздар	**-124**	**-0,01**	**-120**	**-0,01**
Жиынтығы	**1 853 721**	**100**	**1 881 987**	**100**

ҚР эмитенттері техникалық дефолтқа жол берген, жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі мемлекеттік емес борыштық бағалы қағаздардың үлесі 2010 жылғы 1 наурызда зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 3,6%-ын құрады, бұл абсолюттік түрде 69,4 млрд. теңгені құрады.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенті:

– 2005 жылғы ақпан – 2010 жылғы ақпан кезеңінде - 46,16%. Номиналды кірістің орташа алынған түзетілген коэффициенті - 43,01% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның

жинақталған деңгейі – 62,67%);

– 2007 жылғы ақпан – 2010 жылғы ақпан кезеңінде – 19,54% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 38,69%);

– 2009 жылғы ақпан – 2010 жылғы ақпан кезеңінде – 9,27% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның деңгейі – 7,4%) құрады.

Жинақтаушы зейнетақы қорларының номиналды кірісі коэффициентінің өзгеруі ағымдағы жылдың 2010 жылғы 1 ақпанында алдыңғы айдың көрсеткішімен салыстырғанда мынандай сипатта болды:

- 60 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,35 пайыздық тармаққа азайды;
- 36 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,24 пайыздық тармаққа азайды;
- 12 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 2,72 пайыздық тармаққа азайды.

Қорлардың зейнетақы активтерінің және номиналды кірісі коэффициенттерінің арақатынасы

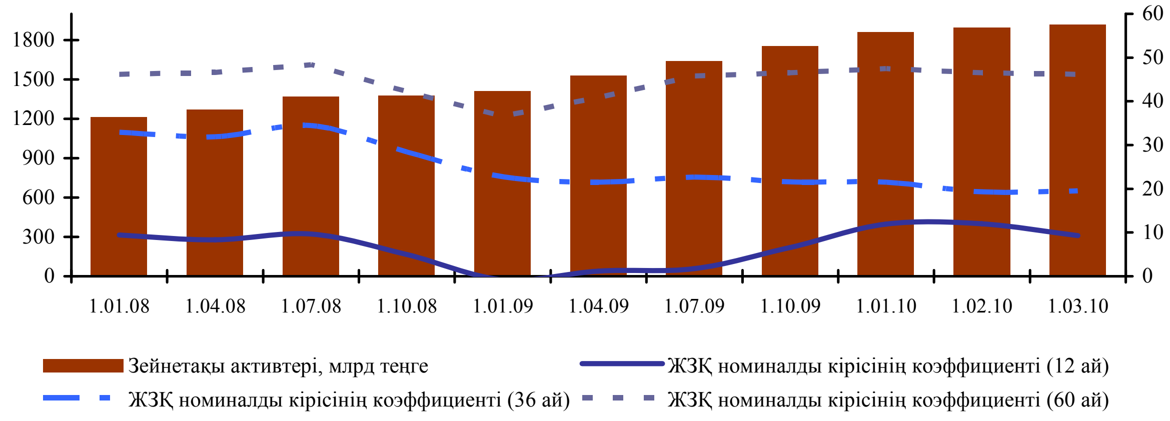

Қорлардың қаржылық жай-күйі

Қорлардың жиынтық капиталы 2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 78,2 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал – 40,9 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 52,3%-ы болды. Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 85,4 млрд. теңге болды.

2010 жылғы ақпан айында 4 қор («АМАНАТ Қазақстан», «Атамекен», «БТА Қазақстан» және «Қорғау») жалпы сомасы 0,8 млрд. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 10 қор жалпы сомасы 5,8 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 наурызда 5,0 млрд. теңге болды.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	1.01.05	1.01.06	1.01.07	1.01.08	1.01.09	1.01.10	1.03.10
ЖІӨ млрд. теңге	5 870,1	7 453,0	10 139,5	12 849,8	16 052,9	15 887,8	17 534,3 *
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,2	8,7	9,0	9,4	8,8	11,7	10,9
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6,5	6,9	6,7	7,1	7,4	9,4	8,8

«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,0	2,1	2,5	2,6	1,9	3,0	2,9
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,4

* - Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің болжам деректері